

ШУМАДИНА

ЛИСТЪ ЗА

КНИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI.

Овај листъ издази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 вр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ.

№ 73.

СЫНОВАЦЪ КАО СТРИЦЪ

(Продужено).

ДѢЙСТВО III.

Полковникъ Войновицъ долази, — одла за њимъ и Тихомиръ.

Полковникъ. Морао е ђаво и овогъ бележника башъ данасъ на вечеру довести! Я самъ му едну цедулицу тамо оставио, а мой красни синовацъ е и пре мене тай трудъ на себе примио.

Тихомиръ. (долази) Засада мислимъ, да башъ правогъ полковника видимъ, а не нѣговогъ синовца.

Полковникъ. Заиста я самъ, полковникъ Войновицъ душомъ и тѣломъ.

Тихомиръ. Я вамъ имамъ много коешта причати, господине.

Полковникъ. Вѣруемъ, добри младићу. Я знамъ, колико си ти гнѣванъ и разяренъ, али те ипакъ молимъ, да у ничему непренаглишь, и у освети претеруешъ. Помисли само то, да е твой увредитель мой синовацъ. — Я васъ молимъ и зактевамъ одъ васъ вашу честну рѣчь, да га мени предате, да га я казимъ.

Тихомиръ. Али допустите ми — —

Полковникъ. Я ништа недопуштамъ! Одъ тога нема ништа! Такви сте ви млади люди! Ви незнате за други начинъ, да ваше узаямне увреде расправите, него да еданъ другомъ вратове ломите.

Тихомиръ. Али овде за сада ние тай случай. Послушайте ме само.

Полковникъ. О, Боже мой! та я знамъ! Та и я самъ био младъ! — Но ти буди спокоянъ, добри младићу! София е твоя, — ти ћешъ бити мой зеть — при томъ остаемъ, — то е еданутъ за свагда!

Тихомиръ. Вашу доброту — ваше пріятельство признаемъ и найвећомъ благодарношћу — али, како сада ствари стоје — — —

Полковникъ. (ачимъ гласомъ упадне му у рѣчь) Доста! — ни рѣчи више!

ПОЯВЪ 2.

Периша са два полицайна наредника, пређашњи.

Периша. Ево видите, да самъ право казао, — башъ сада хтедохе се потући.

Тихомиръ. Шта траже ови полицајни служители овде?

Први наредникъ. (полковнику) Да ли я имамъ честь, говорити са г. Войновићемъ?

Полковникъ. Ёсть, я се зовемъ Войновићъ.

Периша. (показиваюћи рукомъ на Тихомира) А ово е по свой прилици господинъ Тихомиръ.

Тихомиръ. Тако е, — али молимъ васъ, кажите ми, шта тражите ви овде?

Други наредникъ. Я самъ позванъ, ди на васъ мотримъ, и да васъ свуда пратимъ.

Тихомиръ. Да ме пратите? Та мени засада не пада на память, да кудгодъ у шетню идемъ.

Први наредникъ. (полковнику) А я, милостиви господине, одрећешъ самъ, да вамъ будемъ пратиоць.

Полковникъ. Аали куда желите ви мене пратити.

Први наредникъ. То ћу вамъ после казати, милостиви господине, — а узрокъ нашегъ долазка тай е, што смо чули, да сте наумили, са г. Тихомиромъ у двою тући се, и да би — — —

Полковникъ. Да се тучемъ? А као зашто?

Први наредникъ. Будући сте саперница, — ви обое господичну Софию любите. Г. е Тихомиръ нѣнъ младожена, кога иой е нѣнъ поочимъ, г. полковникъ, наменуо, — а ви, господине, ви сте нѣнъ любезникъ; — о, ми све знамо.

Тихомиръ. Ви се варате.

Полковникъ. Заиста, ви сте погрешили.

Периша. Брзо! недайте се варати! (полковнику) Милостиви господине! Збаците већ еданутъ то ваше наличие; признайте, ко сте, и оканите се ове клизаве шаде, у којој неиграе башъ најлепшу роллу.

Полковникъ. Шта, угурсузе, заръ е и ово твоє масло?

Периша. Ёсть, милостиви господине, я самъ све то самъ наредио, я то и не таимъ, — шта више, я се тиме јоштъ и дучимъ! — Я самъ длжностъ поштеногъ и вѣрногъ слуге учинио, еръ самъ ревности моимъ велику несрећу одклонио.

Полковникъ. (наредницима) Вѣруйте ми, я нисамъ онај, кога ви тражите, я самъ нѣговъ стрицъ.

Први наредникъ. Нѣговъ стрицъ?! Е, ние него! Чули смо ми већъ, да ви яко паличите на нашегъ стрица, али насъ нећете заиста преварити.

Полковникъ. Али погледайте ме само добро! Я носимъ бароку, а мой синоваць не носи.

Први наредникъ. Но, но, ми већ добро знамо, зашто се тако прерушили и старимъ направили, — вашъ плащ е заиста вешто скроенъ, но жао ми е, што ние срећни е за рукомъ испао.

Полковникъ. Али послушайте ме само, —

Први наредникъ. Е, кадъ би ми свакога слушала, кога требамо да уватимо, то заиста неби у нашемъ лу далеко дотерали. Изволте поћи самномъ, господине, поштванска кола чекаю насъ предъ вратима.

Полковникъ. Како? — шта? — поштванска кола!

Први наредникъ. Тако е! господине. Ви сте вашъ гарнизонъ кришомъ оставили, и зато смо ми одређени да васъ одма у кола стрпамо, и натрагъ на ваше опредѣленъ одведемо.

Полковникъ. Ово е опетъ каква сплетка одъ овогъ проклетогъ угурсуза — (показивајући на Перашу) ха, циткове!

Периша. Бств, милостиви господине, я ипакъ кажемъ, вѣти таимъ; я самъ то све наредно, — та ви и сами знате, колико самъ васъ одвращао, да ме оставите несмислено вашъ гарнизонъ безъ одобрена ваши предпоставлѣни.

Полковникъ. (замане штапомъ) Не, — немогу се више уздржати — —

Оба наредника. Умерите се, г. Войновићу!

Периша. Држите га, молимъ васъ — ево какву награду добия човекъ, кадъ неблагодарномъ добра чини! (Полковнику) я вамъ може бити животъ избавлямъ што се трудимъ предупредити тай вашъ проклети, двобой, а ви ме изъ велике благодарности мал' неумлатисте, да ме ови бранителѣи поредка нису заклонили.

Полковникъ. (Тихомиру) Шта садъ да радимо, Тихомире?

Тихомиръ. Што се не позовете на она лица, која васъ добро познаю?

Полковникъ. На когъ ђавола да се обратимъ? Моя жена отишла е са Софиомъ у шетню, — а моя синовица Савета у договору е съ њиме — савъ е светъ память изгубио!

Тихомиръ. Онда вамъ ништа неостае, него да путуете съ овимъ господаромъ, кадъ се недаду башъ ни осолити.

Полковникъ. Али помислите само, та то е нечунечувени угурсузлукъ, да я — —

Први наредникъ (Периши) Али есте ли сасвимъ увѣрени, да е ово синоваць?

Периша, Дабогме! како да нисамъ увѣренъ! Та г. полковникъ садъ е 35 миља далеко одавде — Држете ви само овога добро, непуштайте га!

ПОЯВЪ 3.

Еданъ постилионъ, пређашњи.

Постилионъ. Но, оће л' што скоро бити, госпо, до? Мои конѣи стое већ читавъ саатъ предъ кућомъ, а я Богме нисамъ радъ, да вазда дреждимъ предъ вратима

Полковникъ. Шта оће овај?

Први наредникъ. То е онај постилионъ, кои ће да васъ вози.

Постилионъ. Гле! Заръ ћете ви самномъ путовати, г. капетане. Ви сте се кратко време овде бавили, — да насъ сте дошли, па садъ опетъ брже бољ одлазите.

Полковникъ. Одкудъ ти то знашь?

Постилионъ. Но — буди Богъ съ нами! Заръ васъ нисамъ я пре три саата довезао, и заръ нисте ви сишли съ кола кодъ стражњи баштенски врати? Ха, ха, ха! Ви ћете се увѣрити, да самъ я вашъ бакшишъ на добро употребио, — но кадъ ми когодъ какву позамашну напойницу даде, то самъ му я зато и благодаранъ, и испуњавамъ честно и вѣрно дати ми налогъ.

Полковникъ. Шта велишь, угурсузе?

Постилионъ. Та ево и вашегъ слуге, кои е предъ колима яшио; (Периши) помози Богъ испичутуро! (полковнику) Та овај ми е и повѣрио, да сте ви г. капетанъ Войновићъ, и да сте кришомъ и преобучени вашъ гарнизонъ оставили.

Полковникъ. Шта велишь, вуцибативо? Я самъ тай, кога си ти возио?

Постилионъ. Да како! ко ће други бити, заръ самъ я слепъ. Та заръ нисте целимъ путемъ сами собомъ говорили и непрестано гласно викаили; „Сладка Софя! анђелче мое, голубицо! Та заръ сте све ово већ заборавили?

Периша. (полковнику) Милостиви господине, я му заиста нисамъ ово казао, а ико би био тако безуманъ, да на явномъ друму самъ са собомъ о таквимъ предметима гласно говори!

Полковникъ. Я већ видимъ, да е судбина, да морамъ противъ мое вољ и безъ мое кривице путовати, и то све збогъ сплетки оногъ могъ вражкогъ синовца —

Први наредникъ. Дакле г. капетанъ — — —

Полковникъ. Дакле, мой незвати пратиоче, я садъ немамъ кудъ, него морамъ съ вами путовати, — али вѣруйте ми, сасвимъ преко мое вољ.

Први наредникъ. О, господине, ми смо се већ на то навикли, да людима подносимо наше услуге преко њинове вољ.

Полковникъ. (Периши) А ти, — ти си мой слуга.

Периша. Бсамъ, милостиви господине.

Полковникъ. Кадъ е тако, то самъ я онда твой господаръ.

Периша. То се разуме.

Полковникъ. Слуга мора свуда своме господару слѣдовати, и ти ћешъ дакле заедно съ нама путовати.

Периша. (за себе) Ала ме улови!

Постилионъ. То се разуме, да слуга мора съ господаромъ, — дакле маршъ!

Периша. Жао ми е, што васъ морамъ засадъ самогъ оставити, — та ви сте довољно увѣрени, колико самъ вамъ я приврженъ, — я би васъ и овомъ приликомъ о томе увѣрио, — али ви знате како я мою жену любимъ. После толикогъ времена едва самъ е текъ данасъ видио. Сирота жена плакала е одъ радости, кадъ ме е видила, — садъ самъ наумио, да останемъ за свагда кодъ куће, и да иступимъ одъ васъ изъ службе. Господине, ви ћете се опоменути, да сте ми тримесечну плату дужни, и — —

Полковникъ. (любито) Три стотине батина самъ ти душанъ, угурсузе!

Први наредникъ. Господине, ви немате право, да овогъ вашегъ слугу противъ нѣгове волѣ на путь са собомъ поведете, — а при томе јоштъ сте му дужни.

Полковникъ. Ни пребиену аспру нисамъ му душанъ.

Први наредникъ. Па зато немате узрока, да га съ батинама награђуєте.

Тихомиръ. (полковнику) Ја ћу се изъ петњи жила упети, да васъ избавимъ, — но засадъ, кадъ башъ ние другие, а ви у име Бога путуйте. Срећа е, што ја остаемъ овде, и што имамъ доста пријатеља и познанства, — ја ћу све, што ти е могуће, употребити, и пре, него што сутрашњи данъ осваме, ја ћу васъ съ вашегъ пута овамо вратити.

Полковникъ. (Тихомиру) А ја ћу постилиона подплатити, да што може спорие путуе, како би насъ могли стићи (окрене се постилиону) Ево ти напојница, пријателю! Ни у мое здрављъ, — али морашъ возити — — —

Постилионъ. (простосрдачно) — да летимо, као олуина, — знамъ!

Полковникъ. Не велимъ ја то! Ја нећу, да ти — — —

Постилионъ. Та знамъ ја, — ви обѣте, да ездимо, као при долазку — ка да читава ордија ђавола за нама у потеру иде.

Полковникъ. Да те ђаво носи, проклета пиваницо, та не велимъ ти ја, да — — —

Постилионъ. То е моя брига, — вами е хитно, а Богме и мени, — будите ви сасвимъ спокойни, летићемо друмомъ, да варнице сѣваю (одлази).

Полковникъ. Овај ће ме угурсузъ до очајна довести. (Викајући постилиона) Стани мало, причекај, да ти кажемъ!

Тихомиръ. Стишайте се, вашъ путь неће дуго трајати.

Полковникъ. Та заръ су се данасъ сви ђаволи подъ мою кожу завукли. (Одлази съ првимъ наредникомъ).

Тихомиръ. (другомъ нареднику) Сада айдемо заедно, кадъ већ мора бити, али то вамъ напредъ кажемъ, да нећу ваше ноге штедити, — ми ћемо вазданъ по сокаци тумарати!

Други наредникъ. Како вамъ е драго, господине, ја васъ ни учему неограничавамъ. Съ Богомъ, Перисо. (Тихомиръ одлази са другимъ наредникомъ).

ПОЈАВЪ 4.

Периша, затимъ и Савета.

Периша. (самъ) Срећанъ имъ путь, ха, ха, ха! Алалъ ти вѣра, Периша, побѣда е наша! Сада къ брзо къ дѣлу, да се јоштъ данасъ Софија са моимъ залюбљенимъ господаромъ вѣнча. — Но ево сестре нѣгове, нѣој могу све повѣрити.

Савета. (долази) А, ти си Периша! Знашъ ли, гди е стрица?

Периша. Отишао е на дальни путь, у гарни љнѣ варошѣ вашегъ брата, а мога господара.

Савета. Шта — како — изясни се болъ!

Периша. Съ драге волѣ. Ви можда езнате, да се е мой господаръ са г. Тихомиромъ жестоко завадили и посвађали.

Савета. То ние истина, — сасвимъ томе противно, они су се као најбољи пријатељи стали.

Периша. Ја то нисамъ за мога господара ревности штемъ помоћи. Дођемъ овамо е еданъ добио налогъ, да мот свуда прати, а други е добио дина одпрати натрагъ у нѣговъ гарнизонъ, — онъ е безъ дозвољња овамо дошао. Но бесъ га нанесе, те у место синовца докопа стрица за јаку, стрпа га готово силомъ у поштанска кола, и отиду као стрела.

Савета. Шта? Ти си могъ стрица у место Обрада на путь оправио? Ти се шалишъ, Периша.

Периша. Опростите, господична, ја се не шалимъ, то е све цѣла истина, — та Италија е врло лепа земља, г. полковникъ ние јоштъ никадъ тамо био, нѣму ће се тамо допасти.

Савета. Заръ ти јоштъ пада на умъ, да сирдашъ коешта? А гди е г. Тихомиръ?

Периша. Онъ се са своимъ полицајнимъ пратиоцемъ шета по вароши.

Савета. Сирома младићъ, — ја га башъ одъ срца сажалѣвамъ.

Периша. Дакле садъ брзо къ дѣлу! Куймо гвожђе, докъ е вруће, нетреба времена губити. Текъ онда, кадъ се мой господаръ са господичномъ Софиомъ вѣнча, вратићемо г. полковника овамо. Међутимъ ја идемъ садъ по мога господара, и ако намъ ви будете на руци, то ће се јоштъ данасъ свадба свршити (одлази)

ПОЈАВЪ 5.

Савета, затимъ госпоја Войновићка и Софија.

Савета. То е заиста еданъ препредени обешчаникъ, но онъ ипакъ знаде свой посао тако удесити, да му морамъ на руку, башъ да ми се и неће. — Но ето стрице; морамъ одъ нѣ тајти, шта се догодило.

Г. Войновићка. Ахъ, любезна синовнице, заръ ниси твогъ стрица видила.

Савета. Шта? Заръ се ние съ вама опростио?

Г. Войновићка. Опростио! Како?

Савета. Та онъ е отишао.

Г. Войновићка. Отишао? — кадъ?

Савета. Овогъ тренутка.

Г. Войновићка. То немогу да поњамъ. Та онъ е рекао, да ће текъ око 11 сати поћи. Па кудъ е отишао тако итно?

Савета. Ја незнамъ. Ја га нисамъ видила, кадъ е отишао. Мени е све то Периша приповѣдао.

Периша и пређашњи.

одина!

— мой мужъ?

го г. капетанъ Обрадь Вой-

вши му на сусреть) Ахъ, любезни

иша. Онъ е заиста истину казао, да ће гово-
одно исто време са своимъ писмомъ доћи.

у, ка. Мой мужъ отишао, — а мой си-
новацъ дође, — како се чудновато и смешно меняю догађаи!

Обрадь. Ђва се опетъ после толикогъ разстан-
на видимо, любезна стрио! И самъ вамъ био у великомъ
миру и страу!

Г. Войновићка. Добро вече, любезни синовче —

Обрадь. Какавъ ладанъ дочекъ!

Г. Войновићка. Я се одъ срца радуемъ, што
те опетъ видимъ, — али мой мужъ — — —

Обрадь. Да се ние стрицу што неповольно до-
годило?

Савета. Стрицъ се е вечерасъ съ дальногъ пута
вратио, а овогъ часа изчезао, незнамо кудъ.

Обрадь. То е чудновато!

Периша. Заиста удивително!

Г. Войновићка. Та ето Перише! Тай насъ о све-
му може обавестити.

Периша. Я, милостива госпо?

Савета. Ђсть, ти! Стрицъ се е само съ тобомъ
налазио, кадъ е полазио.

Периша. То е истина! Онъ е само самномъ говорио.

Обрадь. То намъ кажи баръ, зашто е тако итно
отишао.

Периша. Зашто? — еръ е морао! Онъ е добио
заповѣсть одъ двора.

Г. Войновићка. Шта?

Периша. Онъ има неки врло важанъ налогъ да
изврши, кои врло велику итню зактева — и кои зактева
мужа — мужа велимъ — више ништа! Изборъ е пао на
г. полковника.

Савета. То е врло красно, и служи заиста цѣлой
породици на честь.

Периша. Сады можете изъ тога увидити, да се
онъ ние могао дуго са опрощаемъ забавити. „Периша“,
рече ми онъ, „я идемъ државнимъ посломъ у Петербургъ.
Држава заповѣда, а я се морамъ повинovati; съ прве
поштанске штацие писаћу моею супруги, — а што се
свадбе могъ синовца и Софије тиче, — уредите како
енате!“

Обрадь. Шта чуемъ! мой стрицъ — — —

Периша. Ђсть, милостиви господине, — онъ са-
изволява! „Я даемъ моею жени неограничено пуномоћие“,
рече ми онъ, „да она све то сврши, и я се надамъ, да
ће она мою дѣцу урешити!“

Г. Войновићка. Ђ ли одпутовао самъ?

Периша. Самъ? Ние! онъ е отишао у дружеству
са еднимъ странимъ господиномъ, кои е врло благородно
изгледао.

Г. Войновићка. Я то никако немогу да сватимъ.

Савета. Ми знамо сады нѣгову волю, и зато вала
намъ постарати се, да ю испунимо, и Обрада са Софиомъ
вѣнчамо.

София. Нѣгово саизволенъ чини ме срећномъ и
пресрећномъ.

Г. Войновићка. Али я сумнямъ, — я велимъ, да
не ухитримо са свадбомъ, него да причекамо прво нѣ-
гово писмо.

Периша. (на страни) Али смо лепо насели, што
смо старогъ куряка у Петербургъ оправили!

Обрадь. Али, мила стрио — — —

(Свршетакъ слѣдуе.)

О Г Л А С Ћ.

ПРОДАЯ НЫВЕ.

Ныву мою лежећу на топчидерскомъ
брду, десно одъ пута водећегъ изъ Београ-
да у Топчидеръ, између комшия Радисава
Јовановића, Спасоя Вельковића Писара Сл.
Примир. Суда и воћняка Павла Башкалѣића
износећу 52 хвата ширине, лица и зачеля
по 74 хвата дужине, са све четири стране
шанцемъ ограђена, продаемъ я долеподпи-
саный изъ слободне руке, тако, ако бы ко
имао волю купити е, нека се обрати мени
у Прав. Типографіи. Цена ће быти врло
умерена.

У Београду 12. Децембра 1857.

Спиридонъ Нешинъ.

Словослагаръ.